

دستورالعمل نحوه آنکالی

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت سلامت

دستورالعمل نحوه آنکالی و کشیک های مقیم پزشکان

در بیمارستانهای وابسته به دانشگاه / دانشکده های

علوم پزشکی کشور

فصل اول

مفاهیم اولیه و تعاریف

ماده 1: تعاریف

مرکز درمانی : در این آئین نامه به کلیه مراکز درمانی که خدمات اورژانس و بستری ارائه می دهند ، به اختصار، مرکز درمانی گفته می شود .

پزشک اورژانس : پزشک عمومی (یا رزیدنت در بیمارستانهای آموزشی) است که برابر برنامه تنظیمی در اورژانس بیمارستانها یا مراکز درمانی بصورت شبانه روزی به ارائه خدمات تشخیصی ، درمانی و توان بخشی می پردازد .

پزشک متخصص مقیم : پزشک متخصصی است که در تمام طول ساعات مقرر برای کشیک (در خارج از ساعات اداری و روزهای تعطیل) در بیمارستان حضور داشته و انجام وظیفه می نماید .

پزشک آنکال : پزشک متخصصی است که در ساعات کشیک (در خارج از ساعات اداری و روزهای تعطیل) قابل دسترسی و احضار به بیمارستان می باشد.

مشاوره درمانی : استفاده و بهره گیری پزشک از نقطه نظرات و ایده های تخصصی یا فوق تخصصی یک یا چند متخصص دیگر طی فرآیند تشخیص ، درمان و بازتوانی بیمار می باشد .

بیمار اورژانس : به بیماری گفته می شود که به تشخیص پزشک اورژانس نیاز به ویزیت و رسیدگی فوری برای دریافت خدمات تشخیصی ، درمانی و توانبخشی داشته باشد .

بیمار الکتیو : بیماری که به تشخیص پزشک اورژانس فوریت زمانی برای دریافت خدمات تشخیصی ، درمانی و توانبخشی ندارد و می تواند جهت دریافت خدمات سلامت بر اساس نوبت مراجعه نماید .

ستاد هدایت و اطلاع رسانی دانشگاه / دانشکده : ستادی است متشکل از کارشناسان درمانی که در حوزه درمان یا ریاست دانشگاه / دانشکده ها فعال می باشد و وظیفه هماهنگی بین مراکز ارائه کننده خدمات درمانی را بصورت شبانه روزی در حوزه تحت پوشش دانشگاه / دانشکده ها بر عهده دارد .

رشته های پایه : در این دستورالعمل به چهار رشته جراحی ، زنان و زایمان ، داخلی و اطفال به اختصار رشته های پایه گفته می شود .

فصل دوم

مقررات آنکالی و کشیک مقیم

ماده 2 : کلیه مراکز درمانی موظفند در تمام رشته هایی که در غیر ساعات اداری به ارائه خدمات می پردازند (حداقل چهار رشته پایه) ، لیست پزشک آنکال را با هماهنگی پزشکان مربوطه تهیه نمایند و یک نسخه از آن را از طریق معاونت درمان به ستاد هدایت و اطلاع رسانی دانشگاه / دانشکده در ابتدای هر ماه منعکس نمایند .

تبصره : در هر شهر دارای بیمارستان ، حداقل در یکی از بیمارستانهای آن شهر ، باید ارائه خدمت شبانه روزی حداقل در چهار رشته پایه فراهم باشد و به تبع آن برنامه پزشک آنکال داشته باشد و هیچ بیمار اورژانس نباید بعلت نداشتن پزشک آنکال از دریافت خدمات درمانی اورژانس در چهار رشته پایه محروم بماند .

ماده 3 : تمام پزشکانی که به نحوی از انحاء در بیمارستان به ارائه خدمات تخصصی مشغول هستند ، موظف اند بنا به درخواست مسئول بیمارستان نسبت به انجام آنکالی در آن بیمارستان همکاری لازم را انجام دهند و برابر برنامه اعلام شده ، مسئولیت بیماران را بر عهده خواهد داشت .

ماده 4 : حداکثر تعداد آنکالی برای يك نفر برابر 15 شب در هر ماه (يك روز در میان) مي باشد .

تبصره 1 : در رشته هائي كه فقط يك پزشك در بیمارستان مورد نظر فعال است ، مي توان از پزشكان ساير بیمارستانها يا پزشكان آزاد ، براي تکميل پوشش آنکالي استفاده نمود .

تبصره 2 : در شهرهائي كه براي پوشش آنکالي رشته مورد نظر فقط يك پزشك فعال در اختيار دارند ، مي توانند از پزشكان ساير شهرستانها استفاده نمایند به شرط آنکه فاصله زماني آن بيش از نيم ساعت نباشد .

اگر فاصله زماني بين دو شهر مورد نظر بيش از نيم ساعت باشد ، پزشك مدعو مي تواند بصورت مقيم پوشش لازم براي ارائه خدمات شبانه روزي را فراهم آورد .

تبصره 3 : در صورت عدم امکان استفاده از پزشكان در رشته هاي يكسان براي تکميل برنامه آنکالي در رشته مورد نظر مي توان از پزشكان رشته مشابه به منظور برقراري پوشش كامل شبانه روزي براي خدمات اورژانس استفاده نمود بعنوان مثال از پزشك جراح عمومي براي تکميل پوشش خدمات اورژانس در رشته اورولوژي و يا از پزشك متخصص داخلي براي تکميل پوشش خدمات اورژانس کاردیولوژی مي توان استفاده نمود .

تبصره 4 : در صورت عدم امکان استفاده از پزشكان ساير بیمارستانها يا شهرها يا رشته ها مي توان از همان پزشك موجود براي تأمين پوشش شبانه روزي بيش از 15 شب استفاده نمود .

ماده 5 : تنظيم برنامه آنکالي بصورت متوالي بيش از 48 ساعت براي يك نفر فقط با تأييد معاونت درمان براي بیمارستانهاي درماني و تأييد رياست دانشکده پزشکی براي بیمارستانهاي آموزشی - درماني ميسر است و در غير اين صورت پرداخت حق الزحمه آنکالي ممنوع است .

تبصره : وضعيت هاي اشاره شده در تبصره هاي ماده 4 از شمول اين ماده مستثني هستند .

ماده 6 : پزشك اورژانس موظف است تمامي بيماران اورژانس بستري شده را با ثبت نمودن ساعت به اطلاع پزشك آنکال برساند . از اين ساعت مسئوليت بيمار برعهده پزشك آنکال است كه دستورات لازم را به پزشك اورژانس مي دهد.

ماده 7 : پزشك آنکال موظف است به محض حصول اطلاع از وجود بيمار اورژانس ، حداکثر به فاصله زماني نيم ساعت بر بالين بيمار حضور يابد .

توجه شود كه حتي در صورت عدم ويزيت حضوري (كه ذاتاً تخلف حرفه اي محسوب مي شود) ، پزشك آنکال مسئول بيمار مي باشد و عدم ويزيت رافع مسئوليت حرفه اي پزشك آنکال نمي باشد .

ماده 8 : در مورد بيماراني كه به تشخيص پزشك اورژانس نياز به ويزيت فوري ندارند ، پزشك آنکال موظف است در اولين فرصت ممكن (حداقل قبل از پايان شيفت آنکالي) نسبت به ويزيت حضوري بيمار اقدام نمايد .

تمام اين موارد نيز بايد به اطلاع پزشك آنکال برسد و در هر صورت مسئوليت بيمار با پزشك آنکال مي باشد .

ماده 9 : در مواردی كه پزشك آنکال توسط پزشك متخصص ديگر به مشاوره درماني اورژانس فراخوانده مي شود ، پزشك آنکال موظف است حداکثر به فاصله زماني نيم ساعت بر بالين بيمار حضور يابد و نظر خود را ارائه دهد ولي مسئوليت بيمار بر عهده پزشك معالج اوليه بوده و اجراي نظرات پزشك مشاور فقط با تأييد پزشك معالج اوليه قابل انجام است .

ماده 10 : در موارد زير مراكز درماني موظف به تنظيم ليست پزشك متخصص مقيم در برخي رشته ها مي باشند كه يك نسخه از آن را از طريق معاونت درمان دانشگاه / دانشكده به ستاد هدايت و اطلاع رساني دانشگاه / دانشكده در ابتداي هر ماه منعكس نمايند .

1- رشته هائي كه تعداد پذيرش بيمار در آن بیمارستان بيش از چهار مورد در ساعات آنکالي است .

2- مراكزي كه داراي بخشهاي ويژه (ICU ، CCU ، NICU و .....) هستند براي رشته هاي مرتبط

3- مراكز روما در رشته هاي مربوط (رشته هاي پايه ، رشته هاي جراحي مرتبط مثل ارتوپدي ، ارولوژي و .....)

4- مراكز تك تخصصي ويژه ارجاع (Referral center) مثل مراكز ترميمي ، مراكز جراحي عروق و .....

5- شهرستانهائي كه به عللي (مثل نداشتن پزشك به تعداد كافي) از شهرستانهاي ديگر با بيش از نيم ساعت فاصله زماني ، جهت پوشش خدمات شبانه روزي استفاده مي نمايند .

تبصره : در بیمارستانهای آموزشی که دستیار تخصصی دارند ، عدم تنظیم لیست کشیک پزشک مقیم (و اکتفا به ارائه خدمت مبتنی بر خدمات دستیاری و لیست آنکالی) با پیشنهاد گروه مربوطه و تأیید هیئت رئیسه دانشگاه / دانشکده میسر است .

ماده 11 : در موارد زیر بیمارستانها موظفند ، پزشک متخصص مقیم اورژانس داشته باشند که ترجیحاً از متخصصین اورژانس باشد و در صورت عدم وجود متخصص اورژانس از رشته های داخلی یا جراحی عمومی می توان بعنوان پزشک متخصص مقیم اورژانس در بیمارستانهای جنرال و در بیمارستانهای تک تخصصی ویژه ارجاع از پزشک مربوطه (مثلاً از پزشک زنان و زایمان در بیمارستان اختصاصی زنان و زایمان) استفاده نمود .

1- بیمارستانهایی که در بیش از چهار رشته پایه پزشک مقیم دارند .

2- بیمارستانهای جنرال دانشگاه / دانشکده با بیش از سه رشته پایه

3- بیمارستانهای جنرال با بیش از 200 تخت بستری

ماده 12 : در بیمارستانهای آموزشی که دستیاران فوق تخصصی دارند ، از دستیاران فوق تخصصی سال دوم به بعد با معرفی گروه آموزشی مربوطه و تأیید ریاست دانشکده پزشکی ، می توان بعنوان پزشک مقیم در همان رشته استفاده نمود و پزشک هیئت علمی بعنوان آنکال ارائه خدمت نماید . در این موارد پزشک مقیم موظف است کلیه بیماران پذیرش شده را به اطلاع پزشک آنکال برساند و در صورت لزوم ، پزشک آنکال موظف به حضور بر بالین بیمار و ارائه خدمت می باشد . در کلیه این موارد مسئولیت بیمار هم بر عهده پزشک مقیم و هم پزشک آنکال می باشد و عدم حضور پزشک آنکال رافع مسئولیت حرفه ای او نخواهد بود .

فصل سوم

مقررات مالی و اداری

ماده 13 : به ازای هر سه ساعت آنکالی یک ساعت کاری بعنوان حداقل ساعت کار معادل محسوب می گردد .

تبصره : در صورت حضور در بیمارستان چنانچه مدت زمان حضور در بیمارستان بیش از حداقل ساعت کار معادل باشد، مدت زمان حضور در بیمارستان (بدون منظور نمودن حداقل ساعت کار معادل) بعنوان ساعت کار معادل منظور می گردد .

ماده 14 : ساعات کشیک آنکالی و مقیم بعنوان ساعت کار موظف ماهانه محسوب نمی گردد .

تبصره : در مواردی که یک پزشک جهت پوشش آنکالی ماهانه وجود دارد ، ساعات آنکالی معادل جزو ساعات کار موظف محسوب می گردد ولی دقت شود در این موارد چنانچه ساعات معادل آنکال از ساعات کار موظف بیشتر شود ، رافع مسئولیتهای پزشک در ایجاد پوشش تخصصی 24 ساعته ، مطابق فصل 2 و سایر مقررات جاری نیست .

ماده 15 : ساعات کار اداری صبح جزو ساعات کار موظف است و ساعت کار مقیم یا آنکال محسوب نمی گردد .

ماده 16 : حق الزحمه آنکالی با معادله زیر محاسبه و پرداخت می گردد :

حق الزحمه آنکال = (حداقل ساعات کار معادل * حق الزحمه یک ساعت اضافه کار همان پزشک) * K

تذکر : حداقل ساعات کار معادل برابر ماده 13 به ازای هر سه ساعت یک ساعت می باشد .

ماده 17 : حق الزحمه مقیم نیز با معادله زیر محاسبه می گردد :

حق الزحمه مقیم = (ساعات مقیم * حق الزحمه یک ساعت اضافه کار همان پزشک) * K

ماده 18 : ضریب K همه ساله توسط معاونت سلامت وزارت اعلام می گردد. ضریب K برای سال 1386 برابر 2 می باشد.

تبصره : هیئت رئیسه دانشگاه / دانشکده ها می توانند این ضریب را برای شهر یا بیمارستان خاصی به منظور ایجاد جاذبه خدمتی با توجه به درجه نیاز ، محرومیت منطقه ، شرایط محیط کار و مصالح استانی حداکثر تا دو برابر افزایش دهند .

ماده 19 : برای پزشکانی که به حسب ضرورت بدون رابطه استخدامی (رسمی ، پیمانی و ضریب کا و ...) بصورت آنکالی یا مقیمی ، ارائه خدمت می نمایند ، قرارداد خرید خدمت منعقد می شود و معادل پزشک مشابه (از نظر رشته ، نوع تخصص و سابقه کار) در همان شهرستان حق الزحمه آنکالی یا مقیمی محاسبه و پرداخت می گردد.

مادة 20 : در مواردی که از دستیاران فوق تخصصی بعنوان پزشک مقیم استفاده می شود ، برابر حداقل حق الزحمة پزشک آنکال از حق الزحمة پزشک مقیم کسر می گردد .

مادة 21 : حق الزحمة آنکالی یا مقیمی از محل درآمدهای اختصاصی بیمارستانها پرداخت می گردد .